

MALTA

**QORTI TAL-MAGISTRATI
(GHAWDEX)
(GURISDIZZJONI SUPERJURI)
(SEZZJONI GENERALI)
MAGISTRAT DR.
PAUL COPPINI**

Seduta tal-31 ta' Ottubru, 2014

Citazzjoni Numru. 1/2014

**Nazzareno Grech, u
Pawlu Grech**

vs

Carmel Grech

sentenza in parte

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors Guramentat li permezz tiegħu l-atturi, wara li ppremettew:

Illi l-esponenti flimkien mal-intimat huma lkoll azzjonisti u diretturi fil-kumpanija “**Mediterranean Trawlers Limited**” numru ta’ registrazzjoni C6179;

Illi l-iskop ta’ din il-kumpanija huwa li tħaddem u tiggiestixxi skuna tas-sajd, kif jirriżulta aħjar mill-Memorandum u Articles of Association tal-istess kumpanija li qiegħed jiġi hawn anness u mmarkat dokument A;

Illi matul dawn l-aħħar snin, il-ġestjoni ta’ dini l-kumpanija kienet esklużivament f’idejn il-konvenut, li għal raġuni jew oħra, prattikament eskluda għal kollox lill-azzjonisti u diretturi l-oħra minn kull parteċipazzjoni fil-kumpanija;

Illi rriżulta li l-konvenut ilu ma jippreżenta l-annual returns u l-annual accounts tal-kumpanija għal snin twal tant li huma dovuti lir-Registratur tal-Kumpaniji multi in eċċess ta’ tnejn u għoxrin elf euro (€22,000) – liema multi għadom jiżdiedu għal kull ġurnata li tgħaddi;

Illi rriżulta wkoll li l-konvenut naqas milli jipproduċi lill-awdituri u accountants tal-kumpanija d-dokumenti neċessarji sabiex ikunu jistgħu jimtlew l-accounts tal-kumpanija u dan b’effett minn almenu s-sena 1997 bil-konsegwenza li r-returns tat-taxxa tal-kumpanija baqgħu ma mtlewx, u għalhekk huma dovuti lill-Kummissarju tat-Taxxi Interni ammonti ingenti kemm ta’ taxxa kif ukoll ta’ imgħaxijiet u multi minhabba li dawn ir-returns ilhom ma jimtlew snin sħaħ; u l-istess jista’ japplika wkoll għall-formoli tal-VAT;

Illi l-iskuna li kienet tħaddem il-kumpanija jisimha “Marzaiola” u ġgħib in-numru tar-registrazzjoni MFA 346;

Illi riċentement l-EU Affairs Directorate fi h'dax il-Ministeru għal Żvilupp Sostenibbli, l-Ambjent u t-Tibdil fil-Klima nieda skema sabiex skuni simili ma jibqgħux joperaw is-sajd, u minflok it-titolari tagħhom jirċevu kumpens mingħand dak id-Direttorat - skema msejha "Permanent Cessation Scheme";

Illi bħala Diretturi tal-kumpanija u f'isem l-istess kumpanija, it-tliet kontendenti kienu applikaw taht din l-iskema fuq il-formola apposita, fuq suggeriment tal-intimat innifsu bl-intiża li naturalment l-ammont imħallas taht l-iskema jiġi akkreditat lill-kont tal-kumpanija;

Illi fil-frattemp, però, bħala riżultat ta' xi maniggi mhux magħrufa lill-esponenti, il-konvenut talab u ottjena l-kunsens mill-Ministeru sabiex minflok ma l-flus imorru fil-kont tal-kumpanija, dawn jiġu akkreditati lil kont personali tiegħu mal-Bank of Valletta, li jiġib in-numru MT55VAL22013000000040022115991;

Illi barra minn hekk, il-kumpanija kienet ilha għal żmien mhux hażin tiegħu u tirċevi formi ta' sussidji u benefiċċji mill-istess Ministeru, liema sussidji u benefiċċji kien jirċevihom esklużivament il-konvenut, li baqa' qatt ma ta xi forma ta' rendikont dwar l-ammont ta' tali benefiċċji u sussidji u qatt ma vversa l-istess fil-kontijiet tal-kumpanija;

Illi rriżulta wkoll li l-konvenut żbanka ammonti ingenti li kienu jisnabu depositati fil-kontijiet bankarji tal-kumpanija, mingħajr qatt ma ta xi forma ta' rendikont dwarhom;

Illi saħansitra t-talbiet li saru bil-posta elettronika mill-avukat tal-esponenti lill-avukat tal-konvenut ma rċevew l-ebda risposta pożittiva; u għalkemm it-telefonati li l-avukat sottoskritt kien jagħmel lill-avukat tal-konvenut dejjem għew imwiegħba fis-sens li risposta ser tingħata dalwaqt, tali risposta baqgħet qatt ma waslet sakemm l-esponenti skoprew bil-manuvra li l-konvenut kien qiegħed jipprova jwettaq sabiex japproprja għalih innifsu l-hlas li l-kumpanija kellha tirċevi taht il-Permanent Cessation Scheme hawn fuq imsemmija, meta r-risposta finali kienet li l-kumpanija saret kollha tal-konvenut minħabba "abandonment" da parti tal-esponenti;

Illi barra minn hekk, immedjatament qabel ma l-iskuna tal-kumpanija ttiehdet għand l-EU Directorate hawn fuq imsemmi, l-intimat ha u żamm għalih innifsu l-apparat u *equipment* u mobbli oħra li bihom kienet attrezzata l-imsemmija skuna;

Illi dawn iċ-ċirkustanzi kollha juru li matul iż-żmien li l-kumpanija għamlet titmexxa mill-konvenut l-affarijiet tal-kumpanija tmexxew jew qed jitmexxew jew aktarx jitmexxew b'mod li, jew li xi att jew ommissjoni tal-kumpanija kienu jew huma jew x'aktarx se jkunu, oppressivi b'mod mhux ġust diskriminatorji kontra, jew b'mod mhux ġust ta' preġudizzju, għall-esponenti jew b'mod li jkunu kontra l-interessi tal-esponenti in generali, u għalhekk hemm lok li jsir dan ir-rikors taħt l-artikolu 402 tal-Kap. 386 tal-Liġijiet ta' Malta;

Illi sabiex jikkawtelaw id-drittijiet tal-kumpanija u tagħhom bħala membri tagħha, l-esponenti kienu kostretti jipprezentaw żewġ mandati ta' sekwestru kontra l-intimat sabiex dan jinżamm milli japproprja għalih innifsu l-ammont li l-kumpanija hija ntitolata li tirċevi taħt il-Permanent Cessation Scheme hawn fuq imsemmija, liema mandati jgħibu r-riferenza "Nazzareno Grech et proprio et nomine vs Carmel Grech" Mandati Numri 192/2013 u ... rispettivament u għalhekk dan ir-rikors qiegħed isir ukoll in sostenn ta' dawk il-mandati;

Talbu lill-konvenut jgħid għaliex m'għandhiex din il-Qorti:

1. tiddikjara illi inti mexxejt, qiegħed tmexxi, jew x'aktarx tmexxi l-kumpanija b'mod li, jew li xi att jew ommissjoni tal-kumpanija kienu jew huma jew x'aktarx se jkunu, oppressivi b'mod mhux ġust diskriminatorji kontra, jew b'mod mhux ġust ta' preġudizzju, għall-esponenti jew b'mod li jkunu kontra l-interessi tal-esponenti in generali;
2. tiddikjara li inti abbużajt mill-pożizzjoni tiegħek fil-kumpanija meta inti inqast li timla l-formoli tat-taxxa; il-formoli tal-VAT; l-annual returns tal-kumpanija; tippreżenta l-audited accounts tal-kumpanija lir-Registatur tal-Kumpanniji u tippreżenta d-dokumenti neċessarji sabiex isiru l-audited accounts tal-kumpanija lill-awditur tal-

kumpanija; kif ukoll meta inti dawwart jew ippruvajt iddawwar għall-benefiċċju tiegħek stess il-flus iddepositati fil-banek f'isem il-kumpanija, is-sussidji u l-benefiċċji li kienet intitolata għalihom u li kienet tircivi l-kumpanija; u b'kull mod iehor approprijajt għalik innifsek flus il-kumpanija jew l-assi tagħha;

3. tiddikjara li bl-atteggjament tiegħek kif hawn fuq spjegat inti sirt responsabbli fil-konfront tal-kumpanija u tal-membri tagħha għar-rizarċiment tad-danni kollha sofferti minnhom per konsegwenza ta' dak l-atteggjament;
4. tillikwida dawk id-danni billi tiddikjara li jikkonsistu f'dawk id-danni emergenti u lukri ċessanti li jirrizultaw waqt it-trattazzjoni tal-kawża;
5. konsegwentement tirregola hija t-tmexxija ta' l-affarijiet tal-kumpanija fil-futur; tirrestringi jew tipprojbixxi l-għemil ta' kwalsiasi att propost li jsir minnek li permezz tiegħu inti tkompli tapproprija għalik innifsek il-flus jew l-atti tal-kumpanija; tordnalek tipprezenta d-dokumenti kollha neċessarji sabiex ikunu jistgħu jiġu redatti u pprezentati l-accounts tal-kumpanija;
6. tipprovdi għall-hlas ta' kumpens minnek, bhala l-persuna li tkun instabt responsabbli għal telf jew danni li jkunu ggarrbu minhabba l-att jew in-nuqqas tiegħek kif hawn fuq spjegat lill-kumpanija u lill-membri tagħha;
7. jekk meħtieġ tordna lill-kumpanija li tibda proċedimenti tal-qorti kontra tiegħek, u jawtorizza lill-esponenti li jibdeu proċedimenti tal-qorti f'isem u għan-nom tal-kumpanija kontra tiegħek intiżi sabiex inti tiġi mgieghel twiegeb għan-nuqqasijiet u atti tiegħek kif hawn fuq spjegat u tagħmel tajjeb għad-danni konsegwenzjali;
8. finalment, ixxolji l-kumpanija u tipprovdi għall-istralċ konsegwenzjali tagħha, u tordna li l-assi netti residwi tagħha jinqasmu bejn it-tliet kontendenti b'mod gust u ekwu.

Bl-ispejjez, inkluzi dawk tal-Mandati ta' Sekwestru Nri. 192/2013 u /2013 (*sic*); u bir-rizerva ta' kwalunkwe azzjoni ulterjuri spettanti lir-rikorrenti kontra l-intimat.

Rat ir-Risposta Ġuramentata tal-konvenut li eċċepixxa:

1. Illi preliminarjament, l-atturi, li huma hut l-esponenti, permezz tal-proċeduri *de quo* fil-konfront tiegħu, qegħdin jiżgwidaw lil din l-Onorabbli Qorti b'mod qarrieqi, mill-verita ta' kif giet ġestita l-kumpanija fuq medda twila ta' snin u dan għal kuntrarju ta' dak kollu allegat mill-atturi tant li l-esponenti jiċhad li huwa qatt mexxa, qiegħed imexxi jew x'aktarx imexxi l-kumpanija b'mod, jew li xi att jew ommissjoni tal-kumpanija kienu jew huma jew x'aktarx se jkunu, oppressivi b'mod mhux ġust, diskriminatorji kontra, jew b'mod mhux ġust ta' preġudizzju, għal imsemmija atturi hutu jew b'mod li jkunu kontra l-interessi tal-istess atturi in general, kif kontemplat fl-ewwel talba tagħhom, li għandha tiġi miċhuda;
2. Illi mingħajr preġudizzju għas-suespost, l-esponenti jiċhad ukoll li b'xi mod abbuża mill-posizzjoni tiegħu fil-kumpanija kif kontemplat fit-tieni talba, u/jew b'xi mod dawwar jew ipprova jdawwar għall-benefiċċju tiegħu stess il-flus depożistati fil-banek f'isem il-kumpanija, s-sussidju u l-benefiċċji li kienet intitolata għalihom u li rċeviet il-kumpanija jew għad-direttura u li appropria għalih nnifsu mil-flus tal-kumpanija jew l-assi tagħha, u l-konsegwentament it-tieni talba attriċi għandha tiġi miċhuda;
3. Illi fir-rigward tat-tielet u r-raba' talbiet li wkoll għandhom jiġu respinti, dejjem mingħajr preġudizzju għas-suespost, l-esponenti jsostini illi huwa ma jista' jiġi qatt kkunsidrat bħala responsabbli għal xi risarciment ta' danni allegatament sofferti sia mil-kumpanija u sia mill-membri, u dunque, m'hemm l-ebda danni, kemm dawk emergenti u kemm lucre cessanti, li għandhom jiġu likwidati u li in ogni caso, b'mod partikolari fil-konfront tal-kumpanija, tali talbiet għandhom jiġu kkunsidrati bħala nulli stante li l-kumpanija mhix parti minn dawn il-proċeduri;
4. Illi wkoll mingħajr preġudizzju għas-suespost, l-esponenti ma jaqbilx li din l-Onorabbli Qorti għandha b'xi mod tirregola hija t-tmexxija tal-affarijiet tal-kumpanija fil-futur u/jew tirstringi jew tipprojbixxi l-għemil ta' kwalsiasi att hekk kif kontemplat fil-ħames talba tal-atturi stante illi kif ammettew l-atturi stess fir-rikors promotur tagħhom, fil-premessi odjerni, l-kumpanija Mediterranean Trawlers Limited (C 6179) kienet ilha snin sħaħ titmexxa u tiġi

gestita mill-esponenti permezz tal-iskuna bl-isem "Marzaiola" li kella numru ta' registrazzjoni MFA0346, għalkemm l-atturi mkien ma jammettu, u dan żgur mhux bi żvista, illi wieħed kien tilef interess fil-kumpanija billi sab impjeg fuq bażi full-time, mentri l-attur l-ieħor tilef ukoll l-interess fil-kumpanija, tant li ddeċieda li jemigra mill-Gżejjer Maltin, bil-konsegwenza li l-esponenti spiċċa thalla wahdu, abbadunat miż-żewġ hutu mingħajr ma qatt urew interess ta' kfi kienet sejra l-kumpanija li wara dawn is-snin kollha biss iddeċidew li jqajmu l-interess tagħhom fiha u dan sempliciment għaliex xammew il-possibilita' li jakkwistaw dak li huma qed iqisu sehemhom partikolarment mill-introjtu finanzjarju li l-esponenti irsista u akkwista taħt l-iskema 'Permanent Cessation Scheme' tramite fondi Ewropej appożitament disponibbli għal-iskop li għaliha saret it-talba mil-esponenti stante l-fatt illi minhabba l-kundizzjoni medika serja tiegħu, ma seta jkompli b'xogħlu, kif ser jirrizulta waqt il-mori tal-kawża;

5. Illi fir-rigward tas-sitt talba, dejjem mingħajr preġudizzju għas-suespost, din l-Onorabbli Qorti għandha tiċhad it-talba għal xi hlas kif hemm kontemplat stante l-fatt li l-esponenti ma jistax jaċċetta li għandu jinstab responsabbli għal xi telf jew danni li allegatament ġew imġarba minhabba xi att jew nuqqas tal-esponenti sia lill-membri tal-kumpanija u sia lill-kumpanija per se aktar u aktar meta l-kumpanija Mediterranean Trawlers Limited (C 6179) mhix parti f'dawn il-proċeduri, liema kumpanija hija persuna ġuridikament distinta minn dawk li jiformawha;
6. Illi dejjem mingħajr preġudizzju għas-suespost, preferenza għas-seba' talba, għar-raġunijiet illi jafu ben tajjeb bihom l-atturi u ċioe li huma hasbu għar-rashom snin ilu u abbandunaw lil esponenti bi tmexxija u l-ġestjoni tal-kumpanija nonċioe li bhala diretturi tal-istess kumpanija kienu u baqghu responsabli għall-imsemmija kumpanija, u dunque, din l-Onorabbli Qorti m'għandhiex tordna lill-kumpanija biex tibda proċedimenti kontra l-esponenti aktar u aktar meta l-esponenti jiċhad dak allegat minn hutu dwar nuqqasijiet, atti u danni konsegwenzjali, u dunque din l-Onorabbli Qorti għandha serjament tikkonsidra dawn il-proċeduri, kif ukoll proċedimenti oħra li l-atturi qed jitolbu fis-seba' talba de quo bhala xejn inqas minn vendikazzjoni personali kontra hohom, aktar u aktar meta jafu l-kundizzjoni medika serja tiegħu;

7. Illi, wkoll mingħajr preġudizzju għas-suespost, l-esponenti fir-rigward tat-tmien talba, ma jaqbilx illi l-kumpanija Mediterranean Trawlers Limited (C 6179) għandha tiġi xolta u sugġetta għal-istralċ għar-raġunijiet li l-atturi ħutu sabu motivazzjoni biex jintavolaw dawn il-proċeduri quddiem din l-Onorabbli Qorti, stante li min din it-tmien talba, jirriżulta manifestament ċar illi l-motivazzjoni tar-rikor promotur li ġie ntavolat mill-atturi huwa appuntu sabiex jaraw x'jistgħu jisolħu sia mingħand l-esponenti u sia mill-kumpanija, u dunque żgur m'għandhom ebda motiv li jsegwu dawn il-proċeduri biex issir xi forma ta' ġustizzja magħhom, kif ser jirriżulta fil-mori tal-kawża;

8. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.

Rat il-Kontro-talba ġuramentata tal-konvenut li permezz tagħha, wara li ppremetta:

Illi l-esponenti kif ukoll żewġ ħutu Nazzareno Grech u Pawlu Grech kienu azzjonisti u diretturi fil-kumpanija Mediterranean Trawlers Limited (C 6179) li originarjament kienet registrata minnhom fis-sbatax (17) ta' Diċembru 1982, bl-intenzjoni li jkun ġestit in-negozju tas-sajd minnhom partikolarment permezz ta' trawler kif fil-fatt jixhed l-istess isem ta-kumpanija;

Illi sussegwentament, il-kumpanija de uo spiċċat immexxija u ġestita biss mill-esponenti wara li ħutu u ċioe Nazzareno Grech u Paul Grech mingħajr wisq ħsieb dwar ir-responsabbilitajiet u dmirijiet tagħhom qua diretturi u qua shareholders, iddeċidew li jabbandunaw il-kumpanija u filwaqt li wieħed segwa xogħol fiss, l-ieħor kien iddeċida li jemigra mill-Gzejjer Maltin;

Illi dan l-abbandun, kif ser jirriżulta fil-mori tal-kawża, seħħ snin ilu tant li l-esponenti kien verament sorpriz, apparti offiż u mwegġa' bil-kbir li ħutu fl-assenza ta' xi interess, anki jekk minimu, fil-kumpanija, f'daqqa waħda holmu illi għandhom xi dritt fuq il-kumpanija, fuq l-assi kif ukoll fuq il-finanzi tagħha;

Illi l-esponenti jemma illi ħutu (rikonvenzjonati) jemma wkoll illi jistgħu jieħdu xi vantaġġ inkluż mil-flus riċevuti mill-esponenti permezz tal “Permanent Cessation Scheme” tramite fondi tal-Kommunita’ Ewropeja li l-esponenti jikkonsidra bħala attentat minnhom fil-konfront tiegħu, kif ukoll fil-konfront tal-kumpanija, liema attentat huwa manifestament ikkonsidrat bħala abbużiv, direttura imsejjes fuq pretenzjonijiet nulli fil-fatt u fid-dritt, kif ukoll għal-avvanz personali tagħhom mingħajr qatt ma taw każ, kif gja gie spjegat, x’kien qed jigri mil-kumpanija u min-negozju, kif fil-fatt kienu obbligati li jagħmlu, ukoll kif ser jirriżulta fil-mori tal-kawża;

Illi l-esponenti jsostni illi huwa baqa jiggestixxi l-kumpanija bl-aħjar mod li seta’ fiċ-ċirkustanzi prevalenti mingħajr qatt ma kellu xi forma ta’ għajjnuna, jew għalinqas offerta ta’ għajjnuna sia fil-ġestjoni tan-negozju tal-kumpanija bil-problemi kollha li wieħed jistenna fis-settur tas-sajd, sia fl-amministrazzjoni, sia fid-deċizjonijiet, sia fil-manutenzjoni tat-trawler u tal-equipment li kien jeħtieġ, u mingħajr mistħija ta’ xejn, wara tant snin ta’ abbandun jippretendu li jkunu kumpensati għal xi haġa li huma qatt ma taw każ;

Illi għal kuntrarju l-esponenti jemma li huwa għandu jigi kumpensat b’mod xieraq għal fatt li noncioe l-abbandun ta’ ħutu rikonvenzjonati, huwa baqa bl-aħjar mod possibli jiggestixxi n-negozju, li wara kollox kien mbeda mhux b’finanzjament ta’ ħutu l-attur/rikonvenzjonati, iżda tal-mama tagħhom li kif ser jirriżulta fil-mori tal-kawża, li pprovdiet l-għajjnuna finanzjarja sabiex seta jitwaqqaf in-negozju, liema għajjnuna finanzjarja kienet mrodda lura mill-esponenti lill-mama tagħhom mingħajr ma l-atturi rikonvenzjonati qatt ma ikkontribwixxew lejha, peress illi dejjem ikkonsidraw in-negozju de quo li jappertjni lill-esponenti rikonvenzjonati biss.

Kopja Informali ta' Sentenza

Talab lill-atturi rikonvenzjonati jgħidu għaliex din il-Qorti m'għandhiex:

1. Tiddikjara illi l-atturi rikonvenzjonati kienu abbandunaw il-kumpanija Mediterranean Trawlers Limited (C 6179) u l-ġestjoni tagħhan snin ilu b'risultat li hallew lill-esponenti rikonvenzjonat waħdu sia fit-tmexxija tal-kumpanija u sia fil-ġestjoni tan-negozju, liema abbandun mil-atturi rikonvenzjonati kien sar konxjament minnhom u dunque mingħajr ebda ħsieb li jonoraw l-obbligi tagħhom sia bħala diretturi u sia bħala azzjonisti tal-istess kumpanija;
2. Tiddikjara illi fis-snin kollha li l-konvenut rikonvenzjonat mexxa l-kumpanija u gġestixxa n-negozju waħdu, huwa kien intitolat bi dritt li jirċievi kumpens għar-responsabilitajiet teiġhu sia mill-kumpanija u sia mill-azzjonisti tal-kumpanija de quo;
3. Tillikwida dak il-kumpens illi għandu jkun ikkunsidrat xieraq pagabbli lill-esponenti rikonvenzjonant għal kull sena li huwa mexxa l-kumpanija u gġestixxa n-negozju waħdu minn dak iż-żmien illi l-attur rikonvenzjonati kienu abbaduaw il-kumpanija u lill-esponenti rikonvenzjonant;
4. Tillikwida l-interessi pagabbli skont il-liġi fuq il-kumpens illi jiġi hekk likwidat;
5. Tordna lill-atturi rikonvenzjonati jhallsu dak il-kumpens hekk likwidat;
6. Tordna lill-atturi rikonvenzjonati jhallsu l-interessi fuq il-kumpens ukoll likwidat;
7. Tipprefiġi terminu li fih l-atturi rikonvenzjonati għandhom iħallsu sia l-kumpens u sia l-interessi lill-esponenti rikonvenzjonant.

Bl-ispejjeż.

Rat ir-Risposta guramentata tal-atturi għal din il-Kontro-talba fejn eċċepew :

1. Illi l-fatti u ċ-ċirkostanzi tal-każ partikolari ma jindwadrawx ruħhom fil-parametri tal-artikolu 396 tal-Kap. 12 u għalhekk ma huwiex mogħti d-dritt lill-konvenut rikonvenzjonant li jipprezenta l-kontro talba tiegħu bil-mod li fih ipprezenta. Konsegwentement, il-kontrotalba hija irrita u nulla u għandha tiġi miċhuda bl-ispejjeż kollha kontra l-istess konvenut;
2. Illi fil-fatt, il-kawża pprezentata mill-esponenti hija dik partikolari pprospetta taħt l-artikolu 402 tal-Kap. 386 tal-Liġijiet ta' Malta, l-Att dwar il-Kumpaniji. Dik hija proċedura speċjali u partikolari li ma tippermettix li jiġu pprezentati kontro-talbiet simili għal dik ipprezentata mill-konvenut f'din il-proċedura;ż
3. Illi, sussidjarjament, u mingħajr preġudizzju għall-premess, il-kontrotalba tal-konvenut la ġejja mill-istess fatt, jew mill-istess kuntratt jew titolu li minnu tkun ġejja t-talba ta' l-attur u lanqas għandha l-iskop li tpaċi l-kreditu mitlub mill-attur, jew li b'xi mod ieħor iggib fix-xejn l-azzjoni ta' l-attur jew li timpedixxi l-effetti tagħha u għalhekk anki minn din il-perspettiva hija inammissibbli;
4. Illi mingħajr preġudizzju għall-premess, it-talbiet kontenuti fil-kontrotalba huma nfondati fid-dritt u fit-fatt u għandhom jiġu miċhuda bl-ispejjeż kollha kontra l-konvenut;
5. Fl-ewwel lok, ma teżistix il-figura ġuridika ta' "abbandun" tal-kumpanija li fuqha l-konvenut qiegħed jibbaża t-talbiet tiegħu;
6. Fit-tieni lok, ma huwiex minnu li l-esponenti jew xi hadd minnhom "abbanduna" l-kumpanija Mediterranean Trawlers Limited, kuntrarjament għal dak allegat mill-konvenut;
7. Fit-tielet lok, l-esponenti ma għandhom ihallsu l-ebda kumpens lill-konvenut kemm għaliex dan ikun diġa tħallas mir-rikavat tal-operazzjoni tal-kumpanija għax-xogħol u servizzi li huwa kien jippresta fl-interess tal-kumpanija, kif ukoll għaliex is-sitwazzjoni finanzjara tal-kumpanija hija rregolata mill-*statements of account* u mill-*audited accounts* li kienu jkun ppreparati mill-konvenut innifsu u eventwalment approvati mill-awdituri tagħha;

8. Illi mingħajr preġudizzju għall-premess, it-talbiet tal-konvenut huma kolpiti bil-preskrizzjoni ta' hames snin fit-termini tal-artikolu 2156(f) tal-Kodiċi Ċivili;
9. Illi dejjem mingħajr preġudizzju għall-premess, fil-każ li, kuntrarjament għal dak li jemmnu fermement l-esponenti, din l-Onorabbli Qorti jkollha tillikwida xi kumpens favur il-konvenut, trattandosi minn ammont li lanqas il-konvenut innifsu ma qiegħed jikkwantifika, ma humeix dovuti imgħaxijiet lill-istess konvenut;
10. Illi dejjem mingħajr preġudizzju għall-premess, ir-raba, il-ħames, is-sitta u s-sebgha talbiet huma totalment u assolutament superfluwi u l-ispejjeż relattivi għandhom jiġu akkollati esklużivament lill-konvenuti;
11. Salvi risposti ulterjuri fid-dritt u fill-fatt.

Rat id-Digriet tagħha tas-27 ta' Ġunju 2014, fejn ħalliet il-kawża għallum għas-sentenza fuq l-ewwel tliet eċċezzjonijiet tal-atturi għall-kontro-talba tal-konvenut.

Rat in-Noti tal-Osservazzjonijiet rispettivi tal-kontendenti dwar dawn l-eċċezzjonijiet.

Ikkunsidrat:

Illi permezz ta' din il-kawża l-atturi qed jagħmlu diversi talbiet dwar it-tmexxija, u eventwali xoljiment u stralc ta' kumpanija li tagħha huma azzjonisti u diretturi flimkien mal-konvenut. Qed jitoblu wkoll mingħand l-istess konvenut id-danni allegament ikkawżati minnu minhabba l-mod li bih mexxa din il-kumpanija.

Fit-talbiet rikonvenzjonali tiegħu l-konvenut qed jitlob kumpens għaż-żmien li għamel imexxi din il-kumpanija waħdu.

Fir-Risposta gurantata tagħhom għal dawn it-talbiet, l-atturi ressqu tliet eċċezzjonijiet ta' natura preliminari li jkun opportun li jiġu ttrattati qabel mal-Qorti tipproċedi fil-mertu.

Din is-sentenza għalhekk tittratta biss dawn it-tliet eċċezzjonijiet.

Permezz tal-ewwel eċċezzjoni tagħhom, l-atturi jsostnu li l-fatti u ċ-ċirkostanzi tal-każ partikolari ma jinkwadrawx ruħhom fil-parametri tal-artikolu 396 tal-Kap. 12 u għalhekk ma huwiex mogħti d-dritt lill-konvenut rikonvenzjonant li jippreżenta l-kontro-talba tiegħu bil-mod li fih ippresentaha. Jgħidu għalhekk li din il-kontro-talba hija irrita u nulla.

Il-Mortara jiddefinixxi l-istitut tar-rikonvenzjoni bħala:

*"...quella istanza che il convenuto propone contro l'attore, in occasione del giudizio da costui promosso, per ottenere la condanna del medesimo ad una prestazione che il convenuto intende d'esigere a titolo di contropotesa."*¹

Il-liġi tagħna tikkontempla r-rikonvenzjoni fl-artikolu 396 tal-Kap. 12 li jiddisponi:

"Fil-kawzi, l-konvenut jista' jagħmel kontro-talba kontra l-attur, basta li din il-kontro-talba tkun konnessa mat-talba ta' l-attur kif sejjer jingħad hawn taht -

(a) meta l-kontro-talba tal-konvenut tkun geġja mill-istess fatt, jew mill-istess kuntratt jew titolu li minnu tkun geġja t-talba ta' l-attur; jew

¹ Manuale della Procedura Civile, 5a ed.Lib.1 para.194

(b) meta l-iskop tal-kontro-talba tal-konvenut huwa li jpaċi l-kreditu mitlub mill-attur, jew li b'kull mod ieħor iġib fix-xejn l-azzjoni ta' l-attur jew li jimpedixxi l-effetti tagħha."

Fuq eċċezzjoni simili fil-kawża: **Air Malta plc vs Lawrence Borg noe.**²
il-Qorti fissret illi:

*"... l-liġi trid li biex talba rikonvenzjonali tista' ssir f'kawża, din irid ikollha rabta mat-talba attriċi, jew għaliex tkun ġejja mill-istess fatt, kuntratt jew titolu li minnu tkun ġejja t-talba tal-attur, jew għaliex l-imħarrek ikollu l-ħsieb li bil-kontro-talba tiegħu jpaċi jew iġib fix-xejn l-azzjoni tal-attur jew iżomm l-effetti tagħha. Billi l-eċċezzjoni tan-nullita' ta' att ġudizzjarju hija proponibbli biss fil-każijiet imsemmijin fl-artikolu 789(1) tal-Kap 12, jidher li din tal-kumpanija attriċi rikonvenuta tissejjes fuq il-paragrafu (a) tal-imsemmi sub-artikolu;... Illi huwa miżmum ukoll minn sensiela twila ta' deċiżjonijiet, li element ewlieni li jsejjes is-siwi ta' azzjoni rikonvenzjonali huwa dak li, minbarra l-konnessjoni msemmija mil-liġi, irid jirriżulta wkoll li jista' jagħmel użu minnha biss l-imħarrek fil-kwalita' li huwa jkun tħarrek fiha fl-azzjoni originali; (Ara P.A. 31.1.2003 fil-kawża fl-ismijiet **Alexis Vella et noe vs David Jones et noe.**) ...Illi r-raġunijiet għaliex l-eċċezzjoni taħt eżami għandha tiġi mistħarrġa jridu jmorru lejn il-ħsieb veru wara l-istitut tar-rikonvenzjoni.*

*L-abbli difensur tal-kumpanija attriċi sehaq li ma hemm l-ebda rabta bejn dak li qegħda titlob il-kumpanija attriċi u dak li qegħda titlob il-kumpanija mħarrika kontriha fil-kontro-talba tagħha. Hawn wieħed ma jistax ma jirreferix għall-kliem "istess kuntratt" jew "fatt" li wieħed isib fl-imsemmi artikolu 396. Huwa stabiliet li b' "fatt" wieħed jifhem dik il-ġabra ta' operazzjonijiet jew negozji li nisslet ir-rabta ġuridika....(Ara Digesto Italiano (Vol. IX) Voce "Fatto" pag. 548-9 u App. Kumm. 6.2.1985 fil-kawża fl-ismijiet **Maria Grazia Fava vs Salvino Farrugia**)... Illi dvar it-tifsir tal-konnessjoni meħtieġa mal-azzjoni attriċi biex tista' trieġi l-kontro-talba, wieħed irid iżomm quddiem għajnejh ukoll li fl-istitut tar-rikonvenzjoni, l-azzjoni u l-azzjoni rikonvenzjonali jitqiesu bħala żewġ azzjonijiet li kapaci joqogħdu waħedhom f'eżistenza*

² Prim'Awla: 30 ta. Gunju 2004

*indipendenti u awtonoma. Kemm hu hekk, l-artikolu 401 tal-Kodiċi jsejdaq din l-awtonomija. Għalhekk, b' "konnessjoni" wieħed ċertament ma jifhimx li l-kontro-talba tkun dipendenti fuq it-talba jew in-natura tagħha. (App. Civ. 5.10.2001 fil-kawża fl-ismijiet **Sammy Meliaq noe vs Ora Attinel pro et**). Iżda l-elementi li trid il-liġi jridu jkunu murija sewwa biex il-kontro-talba tista' titressaq kif imiss;..."*

Fil-każ in eżami l-atturi, bħala azzjonisti u diretturi tal-kumpanija "Mediterranean Trawlers Limited" qed ifittxu li jingħataw rimedji għat-tmexxija aħjar u eventwlament x-xoljiment tagħha. Jitolbu wkoll id-danni mingħand il-konvenut bħala t-tielet azzjonist u direttur għat-tmexxija allegatament skorretta tiegħu tal-istess kumpanija. Min-naħa l-oħra l-konvenut qed jitlob mingħand l-atturi kumpens għaż-żmien kollu li għamel imexxi l-kumpanija waħdu.

Jirriżulta għalhekk illi hawnhekk għandna l-istess partijiet involuti sew fil-kawża kif ukoll fil-kontro-talba, fil-kwalita' ta' azzjonisti u diretturi ta' din il-kumpanija, u dana a tenur tal-artikolu 400 tal-Kap. 12. Lanqas m'hemm dubbju li hemm konnessjoni bejn ti-talbiet. Ir-rekwiżit taht l-artikolu 396(a) huwa wkoll sodisfatt, billi t-talbiet rispettivi jorriġinaw mill-istess fatt, u cioè' t-tmexxija tal-kumpanija tal-kontendenti. Nistgħu ngħidu wkoll illi anke r-rekwiżit taht is-sub-inciz (b) tal-istess artikolu, għalkemm huwa alternattiv għal dak indikat fis-subinciz precedenti, huwa in parti sodisfatt, għax bil-kontro-talba tiegħu il-konvenut qed jittenta jpaċi t-talba għad-danni tal-atturi.

Din l-eċċezzjoni ser tiġi għalhekk miċhuda.

Bit-tieni eċċezzjoni tagħhom l-atturi qed jikkontendu li peress li l-proċedura partikolari adottata minnhom hija dik kontemplata fl-artikolu 402 tal-Kap. 386, ma setgħetx issir kontro-talba. Imma kif tajjeb jindika il-konvenut fin-Nota tal-Osservazzjonijiet tiegħu, din il-kawża ma tistax titqies li saret taht dan l-artikolu tal-Liġi dwar il-Kumpaniji.

Dan għaliex kif fissret il-Qorti fis-sentenza tagħha fil-kawża **Michael Debono vs Mario Debono** :

*“L-Art.402 tal-Kap. 386 jaħseb għal proċediment u rimedji li huma ad hoc u sui generis. Il-liġi kienet ċara li l-proċediment jimxi b`rikors – mhux b`rikors ġuramentat ai termini tal-Kap. 12. Meta sar l-Att tal-1995 dwar il-Kumpaniji, l-att rilevanti fil-kuntest tal-Kap. 12 kienet **diġa`** iċ-ċitazzjoni. Eppure għall-fini tal-Art. 402 il-leġislatur ma nsistiex li l-proċedura kellha tkun inizjata b`ċitazzjoni iżda b`rikors sempliċi. Meta saru l-emendi bl-Att XXII tal-2005 għall-Kap. 12, ma saret l-ebda emenda għall-Kap. 386 sabiex il-proċediment bħal fil-każ tal-Kap. 402 jibda b`rikors ġuramentat minflok b`rikors sempliċi. Li għal din il-Qorti jfisser li qatt ma kien hemm il-ħsieb min-naħa tal-leġislatur li l-proċediment skond l-Art. 402 jibda b`ċitazzjoni jew b`rikors ġuramentat iżda anzi ried li jsir b`rikors sempliċi. Li għandu jfisser li fil-każ ta` twegiba min-naħa tal-intimat, dik ma kellhiex issir b`nota ta` eċċezzjonijiet jew b`risposta ġuramentata iżda b`risposta sempliċi.”³*

Għalkemm il-kawża presenti fiha talbiet li huma simili għal dawk kontemplati fl-artikolu 402 tal-Kap.386, għaladarba intużat il-proċedura tar-Rikors ġuramentat taħt l-artikolu 156 tal-Kap. 12 u mhux dik ta' rikors sempliċi, kif jirrikjedi l-artikolu 402 tal-Kap. 386, kellu kull dritt il-konvenut jagħmel il-kontro-talba tiegħu a bażi tal-artikolu 396 tal-Kap. 12, kif fil-fatt għamel. Din l-eċċezzjoni ser tiġi għalhekk miċhuda wkoll.

It-tielet eċċezzjoni tal-atturi prattikament titratta l-istess kwistjonijiet msemmija fl-ewwel eċċezzjoni, u għalhekk għar-raġunijiet mogħtija fir-rigward ta' dik l-eċċezzjoni, ser tiġi miċhuda wkoll.

Għal dawn il-motivi, tiddeċidi dwar it-tliet eċċezzjonijiet preliminari tal-atturi għat-talbiet rikonvenzjonali tal-konvenut, billi tiċhad l-istess eċċezzjonijiet, bl-ispejjeż jibqgħu riservati għas-sentenza finali.

³ P.A. 29 ta' Novembru 2011

< Sentenza In Parte >

-----TMIEM-----